

**JORDBRUKSAVTALE**

**FOR PERIODEN**

**01.07.2002-30.06.2003**

Inngått mellom Staten og Norges Bondelag  
26. juni 2002

## INNHold:

<b>1.</b>	<b>INNLEDNING .....</b>	<b>4</b>
<b>2.</b>	<b>PRISBESTEMMELSER.....</b>	<b>4</b>
2.0	GENERELLE BESTEMMELSER .....	4
2.1	MELK OG MELKEPRODUKTER .....	5
2.2	STORFE, SAU- OG SVINEKJØTT .....	7
2.3	EGG OG FJØRFEKJØTT.....	7
2.4	KORN .....	8
2.5	GRØNTSEKTOREN.....	9
2.5.1	<i>Poteter</i> .....	9
2.5.2	<i>Grønnsaker og frukt</i> .....	9
<b>3.</b>	<b>PRISTILSKUDD .....</b>	<b>10</b>
3.1	INNLEDNING.....	10
3.2	PRISTILSKUDD MELK.....	10
3.2.1	<i>Grunntilskudd melk</i> .....	10
3.2.2	<i>Distriktstilskudd melk</i> .....	10
3.3	PRISTILSKUDD KJØTT OG EGG .....	11
3.3.1	<i>Grunntilskudd kjøtt</i> .....	11
3.3.2	<i>Distriktstilskudd kjøtt</i> .....	11
3.3.3	<i>Distriktstilskudd egg</i> .....	12
3.4	TILSKUDD TIL NORSK ULL .....	12
3.5	DISTRIKTS- OG KVALITETSTILSKUDD PÅ FRUKT, BÆR, VEKSTHUSGRØNNSAKER OG POTET .....	12
3.6	FRAKTILSKUDD .....	13
3.7	PRISNEDSKRIVING AV NORSK KORN .....	14
3.8	TILSKUDD TIL MATKORN.....	14
<b>4.</b>	<b>MARKEDSREGULERING.....</b>	<b>14</b>
4.1	MARKEDSREGULERINGEN PÅ DE ENKELTE SEKTORER.....	14
4.1.1	<i>Melk og melkeprodukter</i> .....	14
4.1.2	<i>Kjøtt</i> .....	15
4.1.3	<i>Egg og fjørfekjøtt</i> .....	15
4.1.4	<i>Korn</i> .....	15
4.1.5	<i>Grøntsektoren</i> .....	15
4.2	AVSETNINGSTILTAK.....	15
4.3	DRIFTSKREDITT TIL MARKEDSREGULERING .....	16
4.4	TILSKUDD TIL RÅVAREPRISUTJEVNINGSORDNINGEN.....	16
4.5	EKSPORTRESTITUSJON .....	16
<b>5.</b>	<b>DIREKTE TILSKUDD .....</b>	<b>16</b>
5.1	INNLEDNING.....	16
5.2	PRODUKSJONSTILSKUDD .....	16
5.3	DRIFTSTILSKUDD MELKEPRODUKSJON .....	17
5.4	DRIFTSTILSKUDD TIL SPESIALISERT KJØTTFEPRODUKSJON.....	18
5.5	TILSKUDD TIL HUSDYR.....	18
5.6	TILSKUDD TIL DYR PÅ UTMARKSBEITE .....	19

5.7	TILSKUDD TIL BEVARINGSVERDIGE STORFERASER.....	20
5.8	AREAL- OG KULTURLANDSKAPSTILSKUDD .....	20
5.9	ANDRE AREALBASERTE TILSKUDDSORDNINGER.....	22
5.9.1	<i>Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet .....</i>	<i>22</i>
5.9.2	<i>Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk.....</i>	<i>22</i>
5.9.3	<i>Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon.....</i>	<i>22</i>
5.9.4	<i>Tilskudd til endret jordarbeiding.....</i>	<i>22</i>
<b>6.</b>	<b>FONDSAVSETNINGER.....</b>	<b>23</b>
6.1	LANDBRUKETS UTVIKLINGSFOND (LUF) .....	23
6.2	FONDET FOR KATASTROFEORDNINGEN I JORDBRUKET .....	27
6.3	TILTAKSFONDET FOR SMÅFE OG FJØRFE.....	27
<b>7.</b>	<b>UTVIKLINGSTILTAK .....</b>	<b>28</b>
7.1	TILSKUDD TIL INSEMINERING M.M. ....	28
7.2	TILSKUDD TIL FRØAVL M.M.....	28
7.3	TILSKUDD TIL FORSØKSRINGER OG FORSKNING .....	28
7.4	TILSKUDD TIL PELTSDYRFØRLAG OG TILSKUDD TIL PELTSDYRFØR .....	29
7.5	TILSKUDD TIL KVALITETS- OG SALGSFREMMENTE TILTAK .....	29
7.6	TILSKUDD TIL ØKOLOGISK JORDBRUK.....	29
7.7	TILSKUDD TIL FRUKTLAGER .....	30
7.8	KVOTEORDNINGEN FOR MELK.....	31
<b>8.</b>	<b>VELFERDSORDNINGER .....</b>	<b>31</b>
8.1	TILSKUDD TIL AVLØSING VED FERIE OG FRITID .....	31
8.2	TILSKUDD TIL AVLØSNING VED SYKDOM M.V. ....	31
8.3	MEDLEMSAVGIFT TIL FOLKETRYGDEN.....	32
8.4	TILSKUDD TIL SYKEPENGEORDNINGEN I JORDBRUKET .....	32
8.5	ANDRE VELFERDSTILTAK .....	32
8.6	TIDLIGPENSJONSORDNINGEN FOR JORDBRUKERE.....	33
<b>9.</b>	<b>ØVRIGE SAKER .....</b>	<b>33</b>
9.1	TILTAK VEDRØRENDE RADIOAKTIVITET I KJØTT M.V.....	33
<b>VEDLEGG 1: BUDSJETTOVERSIKT JORDBRUKSOPPGJØRET 2002 .....</b>		<b>34</b>
<b>VEDLEGG 2: TILLEGGSBESTEMMELSER VEDRØRENDE UTMÅLING AV TILSKUDD OVER KAP. 1150.....</b>		<b>35</b>

## **1. INNLEDNING**

Avtaleverket for jordbruket har til formål å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift. I hovedavtalens §1-2 heter det blant annet at tiltak som nevnt ovenfor skal fastlegges i jordbruksavtaler som inngås for ett eller flere år om gangen, eller i endrings- eller tilleggsavtaler.

Denne jordbruksavtalen gjelder for 1. avtaleår i jordbruksavtaleperioden 2002-2004, og bygger på de endringer og beslutninger som partene ble enige om i sluttprotokoll av 21. mai 2002. De bevilgningsmessige sider er lagt frem for Stortinget i St.prp. nr. 65 (2001-2002) og er godkjent av Stortinget gjennom Stortingets behandling og vedtak den 17. juni 2002, og Innst.S. nr. 250 (2001-2002). Stortingets bevilgningsvedtak gjelder for budsjettåret 2002, og er gjengitt i vedlegg.

Bevilgningsbehovet på de to budsjettårene avtalen berører vil variere fra ordning til ordning. For overslagsbevilgningene (post 73) vil bevilgningsbehovet tilpasses de avtalte satser og de faktiske volumendringer, og for noen poster verdensmarkedets priser. For de overførbare bevilgningene (post 70, 74, 77 og 78) er bevilgningene styrende og Landbruksdepartementet kan endre de avtalte satser for å holde forbruket innenfor bevilgningen. Beregnet budsjettbehov i hhv. 2002 og 2003 er gjengitt i vedlegg.

Det ligger til grunn i avtalen at importvernet skal praktiseres slik det framgår av sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 12. mai 1995 (jf St.prp. nr. 61 (1994-95), vedlegg 2). Endringer i importbestemmelsene er gjenstand for drøfting mellom jordbruksorganisasjonene og staten, og kan følges opp i henhold til Hovedavtalens § 2-2 og 2-4.

## **2. PRISBESTEMMELSER**

### **2.0 Generelle bestemmelser**

Bestemmelsene i kap. 2.0 gjelder dersom ikke annet er nevnt under de enkelte sektorer i kap. 2.1 – 2.5.

Målprisene skal være priser jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvern og de markedsreguleringsmuligheter som er til disposisjon. Artikkel 5 i GATT/WTO-avtalen (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner. Prisfastsettelsen gjennom målprissystemet vil være et hovedvirkemiddel for å regulere jordbruksvaremarkedene.

Målprisene er avtalt for representantvarer av definerte kvaliteter for kjøtt, korn, grønt og egg, og til råvarenivå for definerte produktgrupper for melkeprodukter, slik det framgår av kap. 2.1 – 2.5. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere representantvarenes oppnådde priser på noteringspunktet til Statens landbruksforvaltning. Markedsregulators priser på representantvaren skal være åpen og kjent også for andre markedsaktører. Markedsregulators videresalg av varer på noteringspunktet skal skje til samme pris til egne foredlingsaktiviteter som til konkurrerende markedsaktører.

Prisnoteringen på representantvaren skal ikke overstige målprisen som gjennomsnitt for avtaleperioden. Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret, skal oppnådd pris ligge tilsvarende under påfølgende avtaleår. Eventuelle avvik fra dette, som følge av særskilte forhold, skal avtales mellom partene. Dersom prisene på representantvarene overstiger øvre prisgrense to uker på rad iverksettes tiltak for å bringe prisene ned til målprisnivå.

Målprissystemets maksimalprisbestemmelser gjelder ikke for økologisk godkjente varer. Økologiske varer som klassifiseres som representantvare veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Ansvarlig markedsregulator på de enkelte sektorene skal rapportere til Statens landbruksforvaltning den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av målpris. Forskningsavgift, næringsmiddelavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med målpris.

## **2.1 Melk og melkeprodukter**

Som grunnlag for prisfastsetting og prisutjevning for melk og melkeprodukter fastsettes følgende produktgrupper og målpriser på råvareverdi nivå:

Tabell 2.1.1. Målpriser på råvareverdi nivå. Kroner pr liter anvendt helmelk.

Gruppe nummer	Melk i/til produktgruppe	Målpris frem t.o.m. 30.06.02	Endring, Kr/liter	Målpris kr/liter 01.07.02 - 30.06.03
	<b>Hovedprodukter</b>			
1-a	Sure smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvare	5,79		5,79
2-a	Ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvare	5,36	0,13	5,49
3-a	Søte smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvare	3,62	0,18	3,80
4-a	Ferske oster unntatt mysoster, dagligvare	4,44	0,18	4,62
5-a	Modnede oster og mysoster, dagligvare	3,61	0,13	3,74
6-a	Tørrmelk og kasein, dagligvare	som 6-b		
7-a	Geitemelksprodukter, dagligvare	4,07	0,18	4,25
1-b	Sure smakstilsatte flytende melkeprodukter, industri	som 2-b		
2-b	Ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter, industri	2,93		2,93
3-b	Søte smakstilsatte flytende melkeprodukter, industri	som 2-b		
4-b	Ferske oster unntatt mysoster, industri	som 5-b		
5-b	Modnede oster og mysoster, industri	2,87	-0,02	2,85
6-b	Tørrmelk og kasein, industri	2,98		2,98
7-b	Geitemelksprodukter, industri	som 5-b		
4-c	Ferske oster unntatt mysoster, merkevareeksport	som 5-c		
5-c	Modnede oster og mysoster, merkevareeksport	2,55		2,55
6-c	Tørrmelk og kasein, merkevareeksport	som 6-b		
7-c	Geitemelksprodukter, merkevareeksport	som 5-c		
	<b>Biprodukter</b>			
	Fløte til kremfløte, kr pr. liter fløte	28,16	0,50	28,66
	Produksjonsfløte, kr pr. liter fløte	16,725		16,725
	Fløte til smør, dagligvare, kr pr. liter fløte	7,94	1,48	9,42
	Myse til mysost, dagligvare, kr pr. liter myse	2,31		2,31

Tine BA plikter som markedsregulator å foreta sin prissetting slik at en i gjennomsnitt for hele landet på de ulike produkter innen hver produktgruppe med utgangspunkt i de fastsatte målpriser på råvareverdi nivå oppnår at a) det samlede prisuttak i markedet i avtaleåret ikke overstiger den fastsatte råvareverdi for den enkelte gruppe og b) konkurransehennende kryssprissubsidiering ikke oppstår. Konkrete saker vedrørende konkurransehennende kryssprissubsidiering hører under konkurransemyndighetenes ansvarsområde og behandles av Konkurransetilsynet.

Øvre prisgrense er målprisen + 8%. Statens landbruksforvaltning (SLF) utfører løpende kontroll og etterkontroll med ordningen med samlet prisuttak og tilhørende prisdifferensiering mellom de enkelte produktgrupper.

For å utjevne råvareverdien av den melkeråvare som inngår i de ulike prisgruppene, skal det fastsettes utjevningssavgifter og utjevningstilskudd (Omsetningsloven § 6). Formålet med dette er å gi melkeprodusentene muligheter for lik pris uavhengig av melkeanvendelse og lokalisering av produksjonen.

Nærmere forskrifter om prisutjevningsordningen gis av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

## 2.2 Storfe, sau- og svinekjøtt

Fastsatte målpriser for representantvarene innen de enkelte varegruppene av tabellen nedenfor.

Tabell 2.2.1 Målpriser for avtaleperioden for storfe-, sau- og svinekjøtt

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Storfe	Ung okse, alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	34,45	1,76	36,21
b. Sau og lam	Lam <sup>1)</sup> , alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	42,24	1,76	44,00
c. Gris	Slaktegris kl E (inntil 90 kg)	26,82	0,55	27,37

1)Unntatt ferske lam i tiden 1. juli til 1. september, samt villsau og dielam.

Ferske lam er i perioden 1. juli til 1. september unntatt fra representantvaren lam. Villsau og dielam er generelt unntatt fra representantvaren lam.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt ved Norsk Kjøttens avdelinger i overskuddsområder. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter ukentlige tilførsler.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte vareslag for avtaleperioden på eller under de avtalte målpriser. Som enkelte vareslag regnes i denne forbindelse, "storfe", "sau og lam" og "gris".

## 2.3 Egg og fjørfekjøtt

Det fastsettes følgende målpriser for representantvarer innen de enkelte varegrupper:

Tabell 2.3.1 Målpriser for avtaleperioden for egg og fjørfekjøtt.

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr pr. kg		
		Endret fra	Endring	Endret til
a. Egg	Egg kl A over 53 g	13,34	0,25	13,59
b. Fjørfeslakt	Fersk kylling, oppb. 750 - 1000 g uten innmat	25,98	0,20	26,18

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for egg av representantvare i løsvekt i brettpakning og for fjørfeslakt ved representantvaren som hel oppbunden kylling i bulkemballasje. Noteringssted for både egg og fjørfeslakt er Prior Norges avdelinger i Sandnes og Rakkestad. Øvre prisgrense er målprisen + 10 %. Gjennomsnittsprisen for året veies etter de ukentlige tilførsler.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte vareslag for avtaleperioden på eller under de avtalte målpriser. Som enkelte vareslag regnes i denne forbindelse, "egg" og "fjørfe-slakt".

## 2.4 Korn

### *Målprissystemet*

Målprisene for korn og oljefrø er definert for vare med basis kvalitet, jf. Forskrift om prissystemet for korn, mel og kraftfôr under markedsordningen for korn. For korns sesongen 2002/2003 er det fastsatt følgende målpriser:

Tabell 2.4.1 Målprisene for korn

<b>Kornslag</b>	<b>Målpris (kr/kg)</b>
Hvete, matkorn	2,26
Rug, matkorn	2,10
Fôrkorn <sup>1)</sup>	1,80
Oljefrø	4,39

<sup>1)</sup>Intensjonsprisen på bygg er 1,88 kr/kg og intensjonsprisen på havre er 1,66 kr/kg.

### *Termintillegg*

Grunnlaget for beregning av termintillegget videreføres. Statens landbruksforvaltning beregner og fastsetter termintillegget før 1. juli hvert år. Termintillegget skal gjenspeile de kapital- og lagerkostnader som markedet har, slik at en får en balansert omsetning gjennom året. Termintillegget flates ut 1. mars.

Markedsregulator skal benytte termintillegg fastsatt av Statens landbruksforvaltning ved avregning til produsent for korn og oljefrø levert til anleggene der prisene skal noteres.

Statens landbruksforvaltning fastsetter praktisering av termintillegget i forhold til tolladministreringen.

### *Prisnotering*

Prisgrunnlaget er produsentprisnoteringer for basis kvalitet ved et utvalg av mottaksanlegg ved Oslofjorden som fastsettes av Statens landbruksforvaltning. Prisnoteringen skal være eksklusive termintillegg. Prisene noteres hver uke.

Ved notering av ukespris skal basis produsentpriser veies med de faktiske tilførslene den aktuelle uken til anleggene der det foretas prisnotering. Ved notering av ukespris på fôrkorn skal ukesprisene for bygg og havre veies med det fastsatte mengdeforholdet mellom bygg og havre (65/35). Ved notering av ukespris på hvete og rug skal prisene for basis kvalitet veies med tilført mengde til prisnoteringsanleggene den aktuelle uken som oppfyller kravene til basis matkvalitet.

Noteringspris som gjennomsnitt for året beregnes ved å veie de noterte ukesprisene ved prisnoteringsanleggene med de ukentlige tilførsler til Felleskjøpgruppens mottaksanlegg og de mottaksanlegg Felleskjøpgruppen har avtale om å være kornkjøper fra produsent med.

Øvre og nedre prisgrense er til enhver tid definert som målpris +/- 5 % pluss termintillegget for den aktuelle uken. Dersom noteringsprisen overstiger øvre prisgrense mer enn to uker på rad, skal det foretas administrative tollnedsettelse, jf. §16 i Forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer og § 18 a i Forskrift om endring av forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer.



Statens landbruksforvaltning gir nærmere retningslinjer angående prisnoteringer.

## 2.5 Grøntsektoren

### 2.5.1 Poteter

Gjennomsnittlig målpris er 208 øre for avtaleperioden. Ukentlige målpriser og øvre prisgrenser for avtaleåret fastsettes i tråd med punkt 3 i protokollen fra fase 2. Øvre prisgrense legges 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris.

Målpris på poteter til konsum gjelder for sams bulkvare over 42 mm for potet levert på pakkeri fra produsent, ikke justert for frakt til Oslo. Målprisen relateres til 12 feilenheter.

Når markedsaktørene rapporterer til SLF oppgjort pris til produsent, skal antall feilenheter på salgsvaren ut fra pakkeri oppgis. SLF skal regne om hva prisen tilsvarer ved et feilenhetsnivå på 12 ved å nytte en omregningsfaktor tilsvarende 1,3 % pr feilenhet, av oppgitt pris. SLFs registrerte pris ved 12 feilenheter nyttes i forbindelse med administreringen av tollvernet.

### 2.5.2 Grønnsaker og frukt

Gjennomsnittlig målpris for grønnsaker og frukt økes med 2,7 %. For avtaleperioden foretas det tilpasninger i målprisene i tråd med punkt 3 i protokollen fra fase 2.

Tabell 2.5.1 Grunnlaget for prisnoteringene i forhold til målprisen for hagebruksprodukter

Tomater	Kilosvare i 10 kg eske
Agurker	28-stk filmet og pakket i 10 kg eske
Rapidsalat	Pris per stk
Isbergsalat	Pris per stk., 9 stk. i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 500 g
Hodekål	Kilosvare i sekk
Blomkål	Pris per stk., 12 stk i esken. Gjennomsnittsvekt i sesongen: 650 g
Rosenkål	Pris per ½ kg. Pakket i plastpose i samlesekk
Gulrot	Buntevare i 7 uker i starten av sesongen. Pris per bunt. Kilosvare i mesteparten av sesongen. Plastpose i samlesekk (2 x plast)
Kepaløk	Kilosvare i sekk. Gammel løk noteres tom. 3. uke i juli året etter høsting
Purre	Bunt og kilo. Pris per enhet. Varene pakkes i kasser
Knollselleri	Bunt og kilo. Pris per enhet. Kilosvarene pakkes i sekk
Reddik	Pris per bunt. Gjennomsnittsvekt regnes til 133 g. (7,5 bunt per kg)
Kruspersille	Pris per storbunt. Storbunt tilsvarer 10 småbunter i volum
Epler	Kilosvare. Epler > 70 mm, pakket på brett
Pærer	Kilosvare. Pærer > 65 mm, pakket på brett
Plommer	Kilosvare

Den øvre prisgrense legges 12 % over den til enhver tid gjeldende målpris. Prisene knyttes til kvalitetsgraden *Standard I*. Prisnoteringen som legges til grunn er prisene ved partivis leveranse cif Oslo. Prisene noteres hver tirsdag.

### 3. PRISTILSKUDD

#### 3.1 Innledning

For geografiske differensierte tilskuddsordninger er det nødvendig å vite hvor produksjonen er lokalisert for å kunne beregne korrekt tilskudd. Som hovedregel stedfestes foretakets driftssenter ut fra driftsbygningens beliggenhet. Det kan registreres flere foretak med tilknytning til samme eiendom. I tilfeller der hovedregelen ikke gir et korrekt bilde av foretakets geografiske lokalisering, benyttes følgende prinsipper:

- Foretaket knyttes til driftsbygning på den eiendommen der den produksjonen som har størst andel av foretakets omsetning er plassert.
- Dersom det ikke kan utpekes noe driftssenter for foretaket, skal det knyttes til den landbrukseiendommen som har størst jordbruksareal.
- I tilfeller der foretakets valg av driftssenter fører til økte tilskuddsutbetalinger, og det valgte driftssenteret ikke samsvarer med lokalisering av foretakets hovedproduksjon, kan forvaltningen fastsette annet driftssenter.

#### 3.2 Pristilskudd melk

##### 3.2.1 Grunntilskudd melk

Grunntilskudd til kumelk fjernes for kommende avtaleperiode. Grunntilskuddet for geitemelk settes til 184,4 øre/liter.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

##### 3.2.2 Distriktstilskudd melk

Distriktstilskuddssatsene for melk utbetales med følgende satser:

Tabell 3.2.1 Distriktstilskudd for melk.

Sone	Sats, kr pr liter
A <sup>1)</sup>	0,00
B	0,08
C	0,23
D	0,32
E	0,42
F	0,55
G	0,80
H	1,01
I	1,59
J	1,68

1) omfatter landet utenom sone B-J.

Det kan gis tilskudd for inntil 1 536 mill liter melk.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

I den midlertidige ordningen med et særlig tilskudd for små konsummelkmeierier gis det et tilskudd på 75 øre pr. liter for mengde behandlet melk inntil 5 mill. liter og 80 øre pr. liter for

mengde behandlet melk mellom 5 og 10 mill. liter. Ordningen gjelder kun for allerede etablerte meierier med egne leverandører.

Det tas sikte på å innføre endringer i PU-ordningen fra 01.07.2003. Det særlige tilskuddet til små konsummelmelkmeierier videreføres inntil de nødvendige endringer i prisutjevningsordningen for melk er gjennomført. Bevilgningen vurderes overført til andre kapitler på statsbudsjettet ved utarbeidelse av St.prp. 1 for 2003.

### 3.3 Pristilskudd kjøtt og egg

#### 3.3.1 Grunntilskudd kjøtt

Satsene for grunntilskudd kjøtt utbetales slik i gjennomsnitt for avtaleåret:

Tabell 3.3.1 Gjennomsnittlig grunntilskudd for kjøtt

Dyreslag	Sats, kr pr kilo
Okse, ku, kalv	1,81
Svin	0,00
Sau og lam	3,81
Geit	5,15

Det skal ikke gis grunntilskudd for lam med slaktevekt lavere enn 13,1 kg. Det innvilges grunntilskudd for lam av villsourase med slaktevekt lavere enn 13,1 kg.

Fastsettingen av satser skal primært gjøres én gang pr år, men avtalepartene kan før hvert årsskifte fastsette satsene for perioden 01.01 - 30.06. De forhåndsfastsatte satsene for grunntilskudd for slakt framgår av punkt 4 i protokollen fra fase 2.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

#### 3.3.2 Distriktstilskudd kjøtt

Distriktstilskuddet for kjøtt fremgår av tabellen:

Tabell 3.3.2 Distriktstilskudd for kjøtt

Sone	Dyreslag	Sats, kr pr kilo
1	Storfe, sau og geit	0
2	Storfe, sau og geit	4,05
3	Storfe, sau og geit	6,55
4	Storfe og geit	10,20
4	Sau	12,20
4	Gris	5,40
5	Storfe og geit	11,10
5	Sau	13,00
5	Gris	5,40
Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal	Gris	0,54
Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Trøndelag	Kylling og kalkun	0,20

Det er gjennomført en teknisk justering av satsene for distriktstilskudd gris knyttet til endring av avregnet vektgrunnlag for gris levert til slakt.

Det kan gis tilskudd for inntil 186 mill kg kjøtt.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 3.3.3 Distriktstilskudd egg

Satsene for distriktstilskuddet for egg utbetales slik for avtaleåret:

Tabell 3.3.3 Distriktstilskudd for egg

Område	Sats, kr pr kilo
Vestlandet (unntatt Rogaland), Trøndelag og Nord-Norge	0,40

Det kan gis tilskudd for inntil 44 mill kg egg.

Forskriften fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 3.4 Tilskudd til norsk ull

Grunnlaget for tildeling av tilskudd til ull omfatter også ullmengden på ulne skinn og pelsskinn. Statens landbruksforvaltning har ansvaret for differensiering av satsene. Det gjennomsnittlige tilskuddsbeløp til norsk ull videreføres med 32,- kr pr kilo.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet i samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 3.5 Distrikts- og kvalitetstilskudd på frukt, bær, veksthusgrønnsaker og potet

Forvaltningen av pristilskuddene i grønt- og potetsektoren samordnes med forvaltningen av produksjonstilskudd, med søknadsfrist 20.01.

Distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge gjelder for sone 6 og 7 med en sats på 1,00 kr/kg matpotet. Satser for frukt, bær og veksthusgrønnsaker for avtaleåret fremkommer av tabellen nedenfor.

Tabell 3.5.1 Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Vekst	Intervall		Enhet	Arealsoner						
	Fra	Til		1	2	3	4	5	6	7
Epler	1	40.000	kr/kg	1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Pærer				1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Plommer,				1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Kirsebær				1,18	1,58	1,58	1,58	3,48	0,00	0,00
Moreller				1,87	2,27	2,27	2,27	4,17	0,00	0,00
Bær	1	20.000	kr/kg	1,00	1,00	1,00	2,30	2,30	3,80	3,80
Tomat	1	75.000	kr/kg	0,99	0,99	0,99	1,98	1,98	2,97	2,97
Agurk	1	110.000	kr/kg	0,58	0,58	0,58	1,17	1,17	1,75	1,75
Salat	1	160.000	kr/stk	0,36	0,36	0,36	0,72	0,72	1,08	1,08
Maksimalbeløp pr. foretak				74.800	90.800	90.800	148.500	166.800	222.750	222.750

Samlet bevilgningen er 54,77 mill kr. Av dette utgjør distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker 51,77 mill kr, og distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge 3 mill kr.

Det vises til kap 5.1 om øvrige utmålingsregler for tilskuddsordningen.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 3.6 Frakttilskudd

Det vises til punkt 5 og 10 i protokollen fra fase 2 vedrørende fastsatte tilskuddssatser. Bevilgningen til frakttilskudd er 236,5 mill. kroner for kommende avtaleperiode. Det midlertidige frakttilskuddet for konservesblomkål avvikles. Bevilgningen til delordningene fordeler seg som følger:

Tabell 3.6.1 Frakttilskudd, mill kr

Ordning	2002	2003
Frakttilskudd for slakt	74,5	74,5
Frakttilskudd for egg	5,0	6,0
Frakttilskudd for konservesblomkål	0,2	-
Frakttilskudd korn/kraftfôr	150,0	156,0
<b>SUM</b>	<b>229,7</b>	<b>236,5</b>

Avsetningen til frakttilskudd for korn og kraftfôr er økt med 6 mill. kroner fra 150 mill. kroner til 156 mill. kroner for kommende avtaleperiode. Av dette utgjør mellomfrakttilskuddet (frakt av korn) 104,3 mill. kroner og stedsfrakttilskuddet (frakt av ferdig kraftfôr) 51,7 mill. kroner. Innenfor uendret ramme innføres det tilskudd til frakt av matkorn fra innlandet til produksjonsanlegg for matmel i overskuddsområdet (Bjølsen og Skien).

Tilskuddssatsene for frakt på kjøtt og egg fremkommer av tabell 3.6.2 og 3.6.3:

Tabell 3.6.2 Gjennomsnittlige tilskuddssatser i kr/kg for fraktordningene for kjøtt

Fraktsatser kjøtt	kr/kg
Innfrakt	0,209
Mellomfrakt helt slakt, T1	0,362
Mellomfrakt stykket/skåret vare - NII	0,261
Annet tilskudd, skjema A	0,176

Tabell 3.6.3 Tilskuddssatser for innfrakt egg, øre pr. kg

Sone	Sats (øre pr kg)	
	Sør-Norge	Nord-Norge
0	0	0
1	13	37
2	20	58
3	28	80
4	36	102
5	44	125
6	50	143

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 3.7 Prisnedskrivning av norsk korn

Prisnedskrivningstilskuddet til norsk korn og oljefrø videreføres uendret med bevilgning på 434,4 mill. kroner. Det er fastsatt følgende satser for prisnedskrivning norsk korn:

*Tabell 3.7.1 Satser for prisnedskrivning av norsk korn*

Vekst	Sats, øre pr. kg
Korn	33,8
Oljefrø	155
Fôrerter	70

Kvantumsjusteringer som gjelder prisnedskrivningstilskuddet foretas i forbindelse med statsbudsjettet for 2003.

### 3.8 Tilskudd til matkorn

Bevilgningen til matkorntilskudd er på 166 mill. kroner for 2002. Tilskuddet beregnes av Statens landbruksforvaltning som en refusjon av toll på importert matkorn. Matkorntilskuddet for 2003 blir fastsatt i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 ut fra refusjon av toll på importert matkorn i perioden april 2001 – mars 2002.

## 4. MARKEDSREGULERING

Markedsreguleringen begrenses slik at den fortrinnsvis er et virkemiddel i de viktigste produksjonssektorene for å håndtere temporære overskudd og tilpasning i regionale og sesongmessige svingninger mellom produksjon og forbruk. I situasjoner med overproduksjon kan det være behov for mer omfattende tiltak for å tilpasse markedsført varemengde i forhold til avsetningsmulighetene slik at avtaleprisene kan tas ut. I slike tilfeller kan jordbruket gjennom markedsreguleringsorganisasjonene, med godkjenning og støtte fra Omsetningsrådet, iverksette regulerende tiltak. Slike tiltak forutsettes å kunne bli finansiert av omsetningsavgiftsmidler og/eller midler til avsetningstiltak over jordbruksavtalen. Tiltakene utformes slik at reguleringen skjer på et så tidlig ledd i produksjonskjeden som mulig, og at regulering skjer på billigste måte. Tiltakene skal virke konkurransenøytralt mellom samvirkemessige og ikke-samvirkemessige markedsaktører.

Reguleringseksporten begrenses av WTO-bestemmelsene. Reguleringseksport bør, med unntak for meierisektoren, bare benyttes ved tilfeldige overskudd. Det legges videre vekt på at mulighetene for økt markedsrettet eksport utvikles innenfor rammen av WTO-bestemmelsene.

Det gis ikke anledning til å bevilge investeringstilskudd til reguleringsanlegg.

### 4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer

#### 4.1.1 Melk og melkeprodukter

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet. Tine BA har markedsreguleringsansvaret.

#### 4.1.2 Kjøtt

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet. Norsk Kjøtt har markedsreguleringsansvaret.

#### 4.1.3 Egg og fjørfekjøtt

Markedsreguleringen for denne sektoren omfatter egg og slaktekylling. Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet. Prior Norge har markedsreguleringsansvaret.

#### 4.1.4 Korn

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet. Norske Felleskjøp har markedsreguleringsansvaret.

#### 4.1.5 Grøntsektoren

Markedsreguleringen omfatter epler og poteter.

### 4.2 Avsetningstiltak

Den samlede bevilgningen til ordningen med avsetningstiltak er 48,4 mill. kroner for 2002/2003, og fordeles som følger:

Tabell 4.2.1 Avsetningstiltak

<b>Ordning</b>	<b>Budsjett 2002</b>	<b>Budsjett 2003</b>
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	10,0	10,0
Andre avsetningstiltak for hagebruk og potet	3,9	3,9
Prisnedskrivningstilskudd til potetsprit	18,5	19,0
Skolemekordningen	10,0	10,0
Kadaverhåndtering	5,0	5,0
Produsentsammenslutninger	1,0	0,5
<b>SUM</b>	<b>48,4</b>	<b>48,4</b>

Prisnedskrivningsattsene for 100% potetsprit fastsettes til 7 kr pr. liter, med et tillegg på 3 kr pr. liter for rektifikasjon. Dersom satsene gir et behov som overstiger bevilgningen, skal rektifikasjonsbidraget reduseres.

Bevilgende midler over delordningene avsetningstiltak hagebruk og potet og kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk tilføres Fondet for omsetningsavgifter, for å kunne bygge opp kapital til å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak på epler og potet.

Midler som ikke er øremerket ved jordbruksoppjøret til avsetningstiltak og markedsbearbeiding, dvs. frie midler, disponeres av Omsetningsrådet etter de retningslinjer som er fastsatt i avtalen.

Midlene blir stilt til disposisjon for de samme omsetningsorganer som omsetningsavgiftens midler, slik at Omsetningsrådet på dette punkt følger samme praksis for midlene til markedsregulering og markedsbearbeiding over jordbruksavtalen som er eller blir fastlagt for omsetningsavgiften.

Departementet kan om Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag er enig i det, bestemme at midler som ikke trengs til et av de øremerkede formål, kan brukes til andre formål.

### 4.3 Driftskreditt til markedsregulering

Etter anmodning fra SLF kan SND yte lån til Tine BA, Norsk Kjøttamvirke, Prior Norge, HOFF Norske Potetindustrier, Norges Pelsdyrslag og Norske Felleskjøp med i alt opp til 80 mill. kroner til dekning av driftskreditt til reguleringsmessige tiltak i avtaletiden. Lånene skal gis mot renter og på vilkår som er vanlig for kassakredittlån i bank til samme tid.

### 4.4 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen

Bevilgningen til post 70.12 *Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen m.v.* økes med 12,5 mill. kr i 2002 til 160,6 mill kr, og ytterligere 12,5 mill kr i 2003 til 173,1 mill kr.

### 4.5 Eksportrestitusjon

Bevilgningen til post 70.13 *Eksportrestitusjon* (ordningen med eksportrestitusjon for bearbeidet kjøtt (XRK) og Catering-ordningen) reduseres med 0,5 mill. kr i 2002 til 25,5 mill. kr, og reduseres ytterligere med 0,5 mill. kr til 25,0 mill. kr for 2003.

## 5. DIREKTE TILSKUDD

### 5.1 Innledning

For geografiske differensierte tilskuddsordninger er det nødvendig å vite hvor produksjonen er lokalisert for å kunne beregne korrekt tilskudd. Alle foretak skal ha et driftssenter. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. Som hovedregel stedfestes foretakets driftssenter ut fra driftsbygningens beliggenhet. Det kan registreres flere foretak med tilknytning til samme eiendom. I tilfeller der hovedregelen ikke gir et korrekt bilde av foretakets geografiske lokalisering, benyttes følgende prinsipper:

- Foretaket knyttes til driftsbygning på den eiendommen der den produksjonen som har størst andel av foretakets omsetning er plassert.
- Dersom det ikke kan utpekes noe driftssenter for foretaket, skal det knyttes til den landbrukseiendommen som har størst jordbruksareal.
- I tilfeller der foretakets valg av driftssenter fører til økte tilskuddsutbetalinger, og det valgte driftssenteret ikke samsvarer med lokalisering av foretakets hovedproduksjon, kan forvaltningen fastsette annet driftssenter.

### 5.2 Produksjonstilskudd

Følgende utmålingsregler er felles for alle produksjonstilskuddene. For distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker gjelder kun pkt. 4 og 5:

1. Avkorting av produksjonstilskuddet (bunnfradrag) for alle foretak er fastsatt til 6 000 kr pr år.
2. Foretak som ikke har gjødslingsplan får tilskuddet avgrenset.  
Avgrensningsbeløpet er avhengig av foretakets areal, se tabellen nedenfor.

Tabell 5.2.1 *Satser for avgrensning i produksjonstilskudd ved manglende gjødslingsplan*

Areal, daa	Trekk, kr
< 100	2 000
101-250	3 000
251-400	4 000
> 400	5 000

3. For innehavere av enkeltmannsforetak gjelder følgende:



- For søkere som har fylt 70 år pr 1. juli i avtaleåret, skal samlet produksjonstilskudd i tillegg til bunnfradraget avgrenses med 25.000 kr pr år.
  - For søkere som er mellom 67 og 70 år, skal samlet produksjonstilskudd i tillegg til bunnfradrag avgrenses med 5.000 kr pr år.
4. Det er innført et generelt grunnvilkår om at foretakene skal være registrert i merverdiavgiftsmantallet for at man skal kunne være berettiget produksjonstilskudd. Dersom beløpsgrensen for registrering i merverdiavgiftsmantallet endres, er det opp til avtalepartene om man vil endre vilkåret knyttet til foretakenes produksjonsomfang.
5. Beregnet beløp pr. foretak på mindre enn kr 300 blir ikke utbetalt.

Punktene over gjelder følgende tilskuddsordninger:

- Driftstilskudd melkeproduksjon
- Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- Tilskudd til husdyr
- Tilskudd til dyr på utmarksbeite
- Tilskudd til bevaringsverdige storferaser
- Areal og kulturlandskapstilskudd
- Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet
- Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk
- Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon
- Tilskudd til økologisk landbruk:
  - Omleggingstilskudd
  - Tilskudd til økologisk husdyrhold
  - Arealtilskudd
- Distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker
- Distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge

Forskriften om produksjonstilskudd i jordbruket fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Landbruksdepartementet kan justere satsene for produksjonstilskudd innenfor bevilgningen etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 5.3 Driftstilskudd melkeproduksjon

Fra 1. januar 2002 ble driftstilskudd til melkeproduksjon lagt om til et produksjonsnøytralt tilskudd pr. bruk. For avtaleperioden 2002-2003 gjelder følgende satser:

Tabell 5.3.1 Driftstilskudd melkeproduksjon 2002-2003

	Ved 5 dyr eller mer pr bruk, kr/bruk	Redusert utbetaling ved færre enn 5 dyr pr bruk, kr/dyr
Kumelk, Sør-Norge	59 000	11 800
Kumelk, Sør-Norge <sup>1</sup>	64 000	12 800
Kumelk, Nord-Norge	65 000	13 000
	Ved 27 dyr eller mer pr bruk, kr/bruk	Redusert utbetaling ved færre enn 27 dyr pr bruk, kr/dyr
Geitemelk, hele landet	65 000	2 407

1. Gjelder fylkene Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus

For bruk med både kumelk og geitemelk skal det ikke utbetales driftstilskudd i melkeproduksjonen for mer enn 59 000 kr pr. bruk i Sør-Norge, 64 000 kr pr. bruk i fylkene Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus og 65 000 kr pr. bruk i Nord-Norge.

For samdrifter gis et særskilt driftstilskudd i melkeproduksjon som erstatter de separate tilskuddene til deltakerne. Det gis ett tilskudd pr. samdrift. For samdrifter med to og tre medlemmer i Sør-Norge er driftstilskuddet fastsatt til henholdsvis 163 000 og 217 000 kr. For samdrifter med to og tre medlemmer i fylkene Østfold, Vestfold, Oslo og Akershus er driftstilskuddet fastsatt til henholdsvis 168 000 og 222 000 kr. For samdrifter i Nord-Norge er driftstilskuddet fastsatt til henholdsvis 175 000 kr for samdrifter med to medlemmer og 235 000 kr for samdrifter med tre medlemmer. Satsene for samdrifter i Nord-Norge gjelder også for samdrifter i geitmelkproduksjon. For eksisterende samdrifter med fire eller flere medlemmer er det etablert en overgangsordning, hvor disse blir gitt et ekstra tilskudd tilsvarende ett ordinært driftstilskudd pr medlem utover tre. Dette tilskuddet avtrappes lineært over 4 år, regnet fra 01.07.2001.

For driftstilskudd melk og driftstilskudd spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd for inntil 27 100 foretak.

Utbetaling av tilskudd foretas av Statens landbruksforvaltning og gjennomføres to ganger i året. Foreløpige satser fastsettes i forbindelse med jordbruksoppgjøret.

#### **5.4 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon**

Fra 01.07.02 er det etablert et driftstilskudd i spesialisert kjøttfeproduksjon med en sats på 1 000 kroner pr. ammeku for foretak med 6 til 40 ammekyr, og 40 000 kroner pr. foretak for foretak med mer enn 40 ammekyr. Tilskuddet ytes ikke til foretak som mottar driftstilskudd i melkeproduksjon.

For driftstilskudd melk og driftstilskudd spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd for inntil 27 100 foretak.

Utbetaling av tilskudd foretas av Statens landbruksforvaltning og gjennomføres to ganger i året. Foreløpige satser fastsettes i forbindelse med jordbruksoppgjøret.

#### **5.5 Tilskudd til husdyr**

Beløpsavgrensningen settes til 140 000 kroner pr. foretak, med unntak for foretak som er samdrifter i melkeproduksjon hvor beløpsavgrensningen settes til 250 000 kroner.

Som hovedregel skal samdrifter søke samlet om tilskudd for alle dyr, både dyr i samdriftsfjøset og eventuelle dyr plassert på medlemmenes egne driftsenheter. Deltakere i samdrifter i melkeproduksjon kan søke om produksjonstilskudd til husdyr separat for andre husdyr enn storfe, når dette er produksjoner som ikke er en del av et driftssamarbeid.

Den vedtatte avtrappingen av tilskudd husdyr til samdrifter til 190 000 kroner over fire år, jf. protokoll av 5. juni 2001 og i jordbruksavtaleteksten for 2001-2002, gjennomføres ikke.

Melkeku og ammekyr regnes som en tilskuddsgruppe. De foreløpige satsene fremgår av tabellen nedenfor.

Tabell 5.5.1 Foreløpige satser for tilskudd til husdyr

Dyreslag	Intervall		Sats , kr/dyr
	Fra	Til	
Melkeku/ammeku	1	16	3 330
	17	25	2 000
	26	50	1 000
Storfe	1	250	744
Melkegeit	1	125	1 195
	126	250	725
Sau/ammegeit	1	100	478
	101	250	158
	251	400	84
Avlsgris Sør-Norge	1	25	832
Avlsgris Nord-Norge	1	25	1 122
Avlsgris, landet	26	70	832
Slaktegris	1	1 400	40
Verpehøner Sør-Norge	1	1 000	16
Verpehøner Nord-Norge	1	1 000	30
Verpehøner, landet	1 001	5 000	16
Hest	1	40	400

Dette innebærer at det kan utbetales støtte til inntil følgende antall husdyr:

Tabell 5.5.2 Maksimalt antall dyr det kan ytes tilskudd husdyr for pr. dyregruppe

Dyregruppe	Maks. antall støtteberettigede dyr
Ku, samlet	340.100
Ungdyr, storfe	648.100
Melkegeit	61.100
Sau og ammegeit	1.053.300
Avlsgris	64.800
Slaktegris	1.190.000
Eggproduksjon	3.623.900

Det vises til øvrige utmålingsregler i vedlegg 2, pkt 2.2.

Det er bevilget 750 000 kroner i engangsbeløp til utvikling av individregisteret for storfe med sikte på at registeret kan tas i bruk i forvaltningen av tilskudd husdyr fra 01.07.2003.

## 5.6 Tilskudd til dyr på utmarksbeite

Som hovedregel skal samdrifter søke samlet om tilskudd for alle dyr, både dyr som disponeres av samdrifta og eventuelle dyr plassert på medlemmenes egne driftsenheter. Deltakere i samdrifter i melkproduksjon kan søke om tilskudd til dyr på utmarksbeite separat for andre husdyr enn storfe, når dette er produksjoner som ikke er en del av et driftssamarbeid.

Melkeku og ammekyr regnes som en tilskuddsgruppe. De foreløpige satsene fremgår av tabellen nedenfor.

Tabell 5.6.1 Foreløpige satser for tilskudd til dyr på utmarksbeite.

Dyreslag	Sats, kr/dyr
Kyr, storfe, hester	250
Sau, lam, geit	80

Landbruksdepartementet kan justere satsene innenfor bevilgningen.

Tabell 5.6.2 Maksimalt antall dyr med tilskudd til dyr på utmarksbeite

Dyreslag	Maks. antall støtteberettigede dyr
Kyr, storfe og hester	260.400
Sauer og geiter	2.212.900

### 5.7 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser

Det bevilges 1 mill kr for år 2003, jf pkt. 6.1 LUF spesielle miljøtiltak.

Med bevaringsverdige storferaser menes sidet trønderfe- og nordlandsfe, østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk raudkoll, vestlandsk fjordfe og telemarkfe. Med kyr menes både melkekyr og ammekyr som har kalvet minst én gang.

Tilskuddet blir gitt med en lik sats per ku og okse. Det gis ikke tilskudd til mer enn 2 gårdsokser av samme rase i et foretak. Tilskuddet blir utbetalt en gang i året på grunnlag av søknadsomgang 20. januar.

For brukere som ikke tilfredsstiller kravene til produksjonstilskudd kan Statens landbruksforvaltning etter særskilt søknad godkjenne og utbetale tilskudd etter tilsvarende satser. Slike søknader sendes om Norsk Landbruksmuseum, som sammenstiller søknadene.

### 5.8 Areal- og kulturlandskapstilskudd

De foreløpige satsene, beregnet på grunnlag av søknadene i 2001, er som følger:

Tabell 5.8.1 Foreløpige satser for areal- og kulturlandskapstilskudd

Vekst	Intervall Dekar	Sone						
		1	2	3	4	5	6	7
Jordbr. areal	Alt areal	200						
<b>Tilleggssatser:</b>								
Grovfôr	0-200	87	12	111	203	238	268	
Korn	Alt areal	46	103	200				
Potet	Alt areal	79				900	1200	
Grønnsaker	0-30	600				1700		
Frukt og bær	0-30					1200		
Grønnsaker	over 30	100						
Frukt og bær	over 30	100						

Av overførte midler utbetales 3 kr/daa som engangsutbetaling til grovfôrareal i 2003 på bakgrunn av søknadsomgangen 20.08.2002.

Maksimalt tilskuddsberettiget areal er 9,7 mill daa (inkl. innmarksbeite).

Tak for maksimalt innmarksbeiteareal pr. beitedyr det kan gis tilskudd til framgår av tabell 5.8.2:

Tabell 5.8.2 Forholdstall pr. dyreslag for maksimalt beiteareal pr beitedyr

Dyreslag	AK-sone 1-4	AK-sone 5	AK-sone 6 og 7
Hest (112 +114)	5,5	6,0	7,5
Melkeku/ammeku (120+121)	7,0	7,5	9,0
Storfe (124-129), andre grovfôrdyr (182)	3,0	4,0	5,0
Geit (140+141+142)	2,0	2,5	3,0
Sau (130+133), hjort (181)	2,0	2,5	3,0

Normert areal skal beregnes ved at arealene multipliseres med vektall oppgitt i tabell 5.8.3:

Tabell 5.8.3 Vektall for beregning av normert areal (dekar areal x vektall = normert areal)

Fulldyrka jord (uavhengig av vekst) og overflatedyrka jord til slått og beite	1,0
Innmarksbeite	0,6

Tak på støtteberettiget grovfôrareal pr. ”grovfôrdyr” med en avgrensing av antall dekar det kan gis tilskudd for pr. grovfôrdyr framgår av tabell 5.8.4. For salg av grovfôr framgår nedre grenser for avling i kg. pr. dekar som grunnlag for avgrensing av tilskuddet av tabell 5.8.5. Areal utover maksimalt grovfôrareal pr. grovfôrdyr eller som gir lavere avling enn nedre grense for avling i kr pr. dekar ved salg av grovfôr, er ikke tilskuddsberettiget.

Tabell 5.8.4. Maksimalt grovfôrareal dekar det kan gis tilskudd for pr. grovfôrdyr:

Dyreslag	Arealzone		
	1, 2, 3, 4	5	6, 7
Hester	12	13	15
Melke- og ammeku	14	15	18
Storfe, hjort, lama, alpakka, esel og hester i pensjon i beitesesongen	5	5,5	6,5
Melkegeiter, ammegeiter og vinterfôra sauer	1,75	2	2,25
Utegangersau	1	1,25	1,5
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1	1,25

Arealer der det produseres grovfôr til oppdrett av dyreslag som ikke er nevnt i tabell 5.8.4, kan tas med i arealgrunnlaget for areal- og kulturlandskapstilskuddet i særlige tilfeller. Normert arealbehov fastsettes av kommunen.

Tabell 5.8.5 Salg av grovfôr – nedre grense for avling i kg pr. dekar

	Arealzone		
	1, 2, 3, 4	5	6, 7
Høy	400	375	325
Surfôr	1000	950	800

Bevilgningen til digital markslagskartlegging opprettholdes på 5 mill kroner innenfor bevilgningen, og skal kun brukes til etablering og ajourføring av kart over jordbruksarealer. I

tillegg er det for kommende avtaleperiode satt av 10,1 mill. kroner i engangsmidler til dette formålet.

## 5.9 Andre arealbaserte tilskuddsordninger

### 5.9.1 Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet

Arealgrunnlaget for beregning av tilskuddet er fulldyrket og overflatedyrket jord etter definisjonene gitt i vedlegg 2 pkt. 2.4 vedrørende areal- og kulturlandskapstilskuddet.

De foreløpige satsene for tilskudd til dyrking av fôr i fjellet er som følger:

*Tabell 5.9.1 Tilskudd til dyrking av fôr i fjellet, foreløpige satser*

Avstand opp til dyrkingsarealet i fjellet	Kr/daa
Areal i avstand 5-15 km	59
Areal i avstand over 15 km	98

Tilskuddet blir gitt etter satser pr. daa. Satsene varierer med veiavstanden.

### 5.9.2 Driftsvansketilskudd for brattlendte bruk

Arealgrunnlaget er fulldyrket og overflatedyrket jord i samsvar med definisjoner gitt i vedlegg 2 pkt 2.4 om areal- og kulturlandskapstilskuddet. Driftsvansketilskuddet blir gitt etter satser pr. daa for areal med helling 1:5 eller brattere.

Foreløpig sats for driftsvansketilskuddet er 210 kr pr dekar.

### 5.9.3 Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon

Tilskuddet blir gitt som en fast sats pr. seter. Når det er felleseter blir denne satsen delt på antall medlemmer i fellesetra. Samdrifter teller som ett medlem i fellesetre. Foreløpige satser fastsettes i forbindelse med jordbruksoppgjøret.

Foreløpig sats for tilskudd til seterdrift er 13.000 kr pr seter.

### 5.9.4 Tilskudd til endret jordarbeiding

Ordningen skal omfatte følgende deltiltak med tilhørende satser:

Tabell 5.9.2 Foreløpige tilskuddssatser for endret jordarbeiding. Kr pr dekar.

Tiltak	Erosjonsrisikoklasser <sup>1</sup>		Kr/daa
Arealer som ikke jordarbeides om høsten <sup>2</sup>	1 Liten erosjonsrisiko 2 Middels erosjonsrisiko 3 Stor erosjonsrisiko 4 Svært stor erosjonsrisiko		40 60 110 140
Lett høstharving på arealer som ikke jordarbeides om høsten.	Alle klasser		30
Direktesådd høstkorn Høstkorn sådd etter lett høstharving	Alle klasser Alle klasser		40 30
Fangvekster	Alle klasser	For Østfold, Oslo og Akershus, Hedmark og deler av Oppland <sup>3</sup>	110
	Alle klasser	For resten av landet	70
Grasdekte vannveier /-striper i åkerarealer og i ompløyd eng	Alle klasser		4 kr pr meter
Flomutsatte arealer som ikke jordarbeides om høsten	1 Liten erosjonsrisiko 2 Middels erosjonsrisiko		60
Arealer som ikke jordarbeides om høsten som er utsatt for vinderosjon	1 Liten erosjonsrisiko 2 Middels erosjonsrisiko		60

<sup>1</sup> Klassifisering i henhold til ”Veileder for prioritering av arealer for tilskudd til endret jordarbeiding” utarbeidet av Jordforsk og utgitt av Landbruksdepartementet, 2. utgave 1993, jf. også erosjonsrisikokart utarbeidet av NIJOS.

<sup>2</sup> Gjelder arealer nyttet til korn, oljevekster, erter, frøeng siste høstingsår, grønngjødsling og grønnefôrvekster sådd med liten radavstand og der en bare høster overjordiske deler.

<sup>3</sup> For Oppland i kommunene: Skjåk, Lesja, Dovre. Lom, Vågå, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Øyer, Lillehammer, Gausdal, Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten.

## 6. FONDSAVSETNINGER

### 6.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

LUF tilføres i 2002 20 mill. kroner i engangsmidler, slik at bevilgningen økes fra 736 til 756 mill. kroner. Fra 2003 reduseres bevilgningen til LUF med 128 mill. kroner til 608 mill. kroner. Tabell 6.1.1 gir en oversikt over vedtatt innvilgingsramme for 2002 og 2003.

Tabell 6.1.1 Innvilgningsramme for Landbrukets utviklingsfond, mill. kr

Ordning	Budsjett 2002	Budsjett 2003
Verdiskapingsprogram for matproduksjon	90,0	95,0
Konkurransestrategier for norsk mat	60,0	50,0
Kompetansetiltak	8,0	8,0
Bygdeutvikling <i>Sentrale</i>	35,0	39,0
<i>Fylkesvise</i>	518,0	286,0
Sum bygdeutvikling	553,0	325,0
Rentestøtte		12,5
Spesielle miljøtiltak	142,0	142,0
<i>Skogbruk og bioenergi</i>		
Bioenergi <sup>1</sup>		15,0
Skogbruksplanlegging	46,0	7
Særlige miljøhensyn	15,0	
Opplæring, skogkultur	21,0	
Skogsveier	57,5	143
Org. virkesomsetning	3,5	
Vanskelige områder (tidl. BU)	10,0	
Førsteg.tynning og sek.veier (tidl. BU)	5,0	1
Sum skogbruk og bioenergi	158,0	158,0
Overføring til Samisk utviklingsfond	2,0	2,0
<b>SUM</b>	<b>1013,0</b>	<b>792,5</b>

1) Bioenergi har tidligere vært bevilget over sentrale BU-midler og har utgjort 5-10 mill. kroner året

#### Verdiskapingsprogram for norsk matproduksjon

Med unntak av Kvalitetssystemer i landbruket er delprogrammene i Konkurransestrategier for norsk mat (KOSTRAT) samordnet med verdiskapingsprogrammet. I 2002 vil hovedaktiviteten i verdiskapingsprogrammet knytte seg til utviklingen av programmets fase II. Hovedelementer i dette arbeidet blir å øke næringsmiddelindustriens deltakelse i programmet, og å øke integrering av eksportsatsingen på mer bearbejdede og spesialiserte landbruksprodukter.

#### Konkurransestrategier for norsk mat

Tabell 6.1.2 viser fordelingen av midlene til konkurransestrategier for norsk mat.

Tabell 6.1.2 Konkurransestrategier for norsk mat

Tiltak	Mill kr
Produkt- og bedriftsutvikling/SPIN	9
Matmerk	16
KSL	22,5
Off. strat./fellesutg./info.	2,5
<b>Sum</b>	<b>50</b>

#### BU-midlene

Tabell 6.1.3 viser fordelingen av BU-midlene for 2002 –2003.



Tabell 6.1.3 Fordeling av BU-midler (mill. kroner)

	<b>Budsjett 2002</b>	<b>Budsjett 2003</b>
Sentrale BU-midler	35,0	39,0
Fylkesvise, utviklingstiltak <sup>1)</sup>	245,0	143,0
Fylkesvise, tradisjonelt jordbruk	273,0	143,0
<b>SUM</b>	<b>553,0</b>	<b>325,0</b>

1) Inkluderer BU-midler til utredning og tilrettelegging som forvaltes av fylkesmannen, forslag 2003: 55 mill. kroner

For 2003 er rammen for de sentrale BU-midlene 39,0 mill kroner, mens rammen for de fylkesvise BU-midlene er på 286 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 228 mill. kroner sammenliknet med 2002.

Ordningen med rentefrie investeringslån avvikles og erstattes av en ny rentestøtteordning. Rentestøtteordningen innebærer at det gis en rentestøtte til lån til investeringsformål som opptas i det private lånemarked. Rentestøtten skal gjelde både tradisjonelt landbruk og utviklingstiltak. Ordningen begrenses til en utlånsramme på 500 mill. kroner pr. år i perioden 2003-2007, deretter beregningsmessig 200 mill. kroner pr. år. Rentestøtten forutsettes gitt med 5 pst. av en låneramme på inntil 1 mill. kroner pr. bruk. Støtten beregnes ut fra serielån med 15 års avdragstid.

Det blir til hvert fylke gitt en kvote til tradisjonelt landbruk og en kvote til utviklingstiltak. Ordningen med at 10 pst. av kvoten kan overføres til det formålet det er størst etterspørsel etter videreføres. Dette for å utnytte totalrammen best mulig. Ved prioritering av midler til investeringer i tradisjonelt landbruk i fylkene forutsettes det at overordnede nasjonale strategier følges. For 2003 foreslås det ingen endring i forvaltningsmodellen for BU-midlene.

#### *Fylkesvise BU-midler til tradisjonelt jordbruk*

Rammen for midler til tradisjonelt jordbruk reduseres til 143 mill. kroner i 2003. Den tidligere øremerkingen til Tilskudd ved generasjonsskifte er tatt ut.

#### *Fylkesvise BU-midler til utviklingstiltak*

Av en samlet ramme til utviklingstiltak øremerkes en ramme til utredning og tilrettelegging på 55 mill. kroner i 2003, som forvaltes av fylkesmannen. Midler til praktikantordningen i landbruket vil være en del av denne rammen. Rammen for utviklingstiltak er satt til 143 mill. kroner i 2003, hvorav SND forvalter 88 mill. kroner og fylkesmannen 55 mill. kroner.

#### *Sentrale BU-midler*

Sentrale BU-midler innvilges til prosjekter av landsomfattende og fylkesovergripende karakter. Rammen for 2003 er 39 mill. kroner, en økning på 4 mill. kroner fra 2002. Det øremerkes 10 mill. kroner av de sentrale BU-midlene til Markedsføringssamarbeidet Landbruket – Norges Turistråd. Videre øremerkes 8 mill. kroner til markedsføring av Norge som reisemål i eget land. Øvrige avsetninger framgår av tabell 6.1.4.

Tabell 6.1.4 Fordelingen av sentrale BU-midler for 2003 (mill. kroner).

Formål	Sum
Markedsførings samarbeidet Landbruket – Norges Turistråd	10,0
Næringsutvikling i utmark	8,0
Markedsføring av Norge som reisemål i eget land	8,0
Pilotfylker på likestilling/rekruttering	2,0
Sentral støtte til Norsk bygdeturisme/Norsk Gardsmat	1,5
Pilotprosjekt Norsk Gardsmat	1,5
Sentral støtte til Norsk Seterkultur	0,2
Forskningsprosjekt korn	1,5
Frie midler	6,3
<b>SUM</b>	<b>39,0</b>

*Spesielle miljøtiltak*

Fordelingen av bevilgningen til spesielle miljøtiltak fremgår av tabellen nedenfor. Partene er enige om at de sentrale og de fylkevisе midlene til informasjons- og utviklingstiltak samles i en pott. Det gjennomføres et årlig budsjettmøte mellom avtalepartene, der disponering av midler til informasjons- og utviklingstiltak drøftes.

Tabell 6.1.5 Spesielle miljøtiltak. Fordeling (mill. kroner)

Ordning	Budsjett 2002	Budsjett 2003
Informasjons- og utviklingstiltak <sup>1</sup>	21,5	24,0
Miljø- og ressursvern <sup>2</sup>	9,5	0
- Genressursarbeid		6,3
- Norsk landbruksmuseum		3,2
- Bevaringsverdige storferaser		1
Progr. for gjenvinning av våtorganisk avfall	3,0	2,3
Erosjonsforbyggende tiltak	0	0
Spesielle miljøtiltak	98,0	97,0
Områdetiltak	10,0	8,2
<b>SUM</b>	<b>142,0</b>	<b>142,0</b>

<sup>1</sup> Postene sentrale og fylkesvisе informasjons- og utviklingstiltak er slått sammen til en post. Midlene fordeles av partene høsten 2002. Midler til kulturlandskapsforskning (3 mill. kroner) foreslås flyttet til post 77.13 forskning fra 2003.

<sup>2</sup> Ordningen miljø- og ressursvern splittes opp i de formålene ordningen blir brukt til.

Partene er enige om å øremerke 7,5 mill. kroner til innføringen av miljøplan. Inntil 3,5 mill. kroner av ikke disponerte fondsmidler på spesielle miljøtiltak for 2001 kan brukes til informasjon og utviklingstiltak i forbindelse med innføringen av miljøplan i 2002. 2 mill. kroner av disponible fondsmidler til spesielle miljøtiltak for 2002 omdisponeres til tilsvarende tiltak i 2003. De resterende 2 mill. kroner dekkes over rammen for spesielle miljøtiltak for 2003.

### *Skogbruk og bioenergi*

Bevilgningsrammen til skogbrukstiltak og bioenergi er på 158 mill. kroner i 2003. Herunder bevilges det 15 mill kroner til nytt formål - bioenergi. Det kan gis tilskudd til skogsdrift med hest innenfor rammen av kap 1150 post 50 LUF: Skogbruk og bioenergi. Endelig fordeling mellom postene fastsettes etter drøfting mellom partene slik dette er praktisert tidligere.

### **6.2 Fondet for katastrofeordningen i jordbruket**

Følgende ordninger dekkes over fondet:

- katastrofeordningen i planteproduksjon
- erstatning for svikt i honningproduksjon
- erstatning etter offentlige pålegg som følge av planteskadegjørere

Bevilgningen til Fondet for katastrofeordningen reduseres med 2,9 mill kroner til 10,0 mill kroner for 2003.

Katastrofefondet omgjøres til "Skadefondet for landbruksproduksjon". Tiltaksfondet for småfe og fjørfe avvikles og erstatninger for katastrofetap i husdyrhold overføres til det nye skadefondet fra 01.01.2003. Fra samme dato overføres tiltak mot radioaktivitet til skadefondet. Dette gjennomføres i statsbudsjettet for 2003.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### **6.3 Tiltaksfondet for småfe og fjørfe**

Tiltaksfondet avvikles. Kapitalen og de enkelte delordninger i fondet overføres til andre budsjettposter fra 01.01.2003 etter samråd med avtalepartene. Erstatninger for katastrofetap i husdyrhold overføres til underpost 50.12 katastrofefondet. Midler over Tiltaksfondet til forskning og utredning overføres til underpost 77.13 Tilskudd til forsøksringer og forskning. De øvrige delordninger over underpost 50.13 Tiltaksfondet flyttes til andre underposter på kap. 1150 med tilgrensende formål. Dette gjennomføres i statsbudsjettet for 2003.

Bevilgningen til de ordninger som er overført fra Tiltaksfondet for småfe og fjørfe til andre budsjettposter reduseres med 2 mill kr til 34,06 mill kr for 2003. Innenfor rammen av tiltaksfondets midler settes av 1 mill. kroner til prosjekt for utvikling av elektronisk overvåkingssystem av bufe på utmarksbeite og videreføring av en bevilgning på 0,5 mill. kroner til "Rovviltprosjektet".

## 7. UTVIKLINGSTILTAK

### 7.1 Tilskudd til inseminering m.m.

Det bevilges 68,3 mill kr som fordeler seg som følger:

Tabell 7.1.1 Tilskudd til inseminering, mill kr

<b>Ordning</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>
GENO	24,2	24,2
NORSVIN	5,8	5,8
Norsk Kjøttfeavlslag (avlssarbeid innen spesialisert storfeproduksjon)	1,5	0
Veterinære reiser	38,3	38,3
<b>SUM</b>	<b>69,8</b>	<b>68,3</b>

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 7.2 Tilskudd til frøavl m.m.

Bevilgningen til tilskudd til norsk frøavl mm videreføres med 7,0 mill kr.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 7.3 Tilskudd til forsøksringer og forskning

Det bevilges 54,7 mill kr som fordeler seg som følger:

Tabell 7.3.1 Tilskudd til forsøksringer og forskning, mill kr

<b>Ordning</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>
Forsøksringer	37,7	34,7
Forsknings- og utredningsarbeider	22,0	20,0
<b>SUM</b>	<b>59,7</b>	<b>54,7</b>

Ordningen med produsentrettet rådgivning i potetsektoren på post 77.15 avvikles, og midlene, 0,4 mill kr, overføres forsøksringene. Departementet kommer tilbake til de budsjettmessige endringene som følge av dette i statsbudsjettet for 2003. Midlene, til sammen 35,1 mill kr, overføres via tildelingsbrev til Landbrukets forsøksringer som fordeler tilskuddet til forsøksringene. Det vil bli krevd rapport på bruken av midlene.

Følgende delordninger overføres til underpost 77.13 Tilskudd til forsøksringer og forskning:

- 50.11 LUF, spesielle miljøtiltak- kulturlandskapsforskning
- 50.13 Forskning og utredning over Tiltaksfondet
- 77.15 Forskningsprogram over handlingsplan plantevernmidler
- 77.16 Tilskudd til forskning økologisk landbruk

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

#### 7.4 Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr

Det bevilges 33,2 mill kr, fordelt med 21,8 mill kr i tilskudd til pelsdyrfôrlag og 11,4 mill kr i tilskudd til pelsdyrfôr.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet i samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

#### 7.5 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

Bevilgningen til kvalitets- og salgsfremmende tiltak reduseres med 3 mill kr og fordeler seg som følger:

Tabell 7.5.1 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak, mill kr

Ordning	2002	2003
Utvikling av plantemateriale	9,7	9,7
Handlingsplan plantevernmidler	20,0	17,0
Statskontrollerte settepoteter	9,1	9,1
Opplysningsarbeidet om frukt, grønnsaker og potet	17,9	17,9
- herav opplysningsarbeid om frukt og grønnsaker	5,5	5,5
- herav opplysnings- og prosjektvirksomhet for poteter	2,4	2,4
- herav Skolefruktordningen	10,0	10,0
Forsknings- og utviklingsvirksomhet korn	1,0	1,0
<b>SUM</b>	<b>57,7</b>	<b>54,7</b>

Forskning og utviklingsarbeid knyttet til handlingsplan plantevernmidler flyttes til underpost 77.13 Forsøksringer og forskning. Departementet kommer tilbake til de budsjettmessige endringene som følge av dette i statsbudsjettet for 2003.

Det kan gis tilskudd til tiltak for å bedre potetkvaliteten og til produsentrettet informasjon om markedsforholdene. Ordningen med produsentrettet rådgivning i potetsektoren avvikles og midlene overføres forsøksringene på post 77.13. Departementet kommer tilbake til de budsjettmessige endringene som følge av dette i statsbudsjettet for 2003.

Av midlene til ordningen Skolefrukt kan inntil 1,5 mill kr benyttes til administrasjon og markedsføring.

#### 7.6 Tilskudd til økologisk jordbruk

Det bevilges 115,5 mill. kr til økologisk jordbruk i 2003. Fordelingen fremkommer av tabellen nedenfor:

Tabell 7.6.1 Fordeling av tilskudd til økologisk jordbruk, mill kr

	2002	2003
Omleggingstilskudd	40,0	39,0
Husdyrtilskudd /Arealtilskudd	21,0	24,3
Tilskudd til forskning	8,0	8,0
Regional forankring, veiledning og informasjon	28,0 <sup>1)</sup>	41,2 <sup>2)</sup>
Tilskudd til organisasjoner	3,5	3,0
Markedsstrategier (inkl. premiering)	20,0 <sup>1)</sup>	<sup>2)</sup>
<b>SUM</b>	<b>120,5</b>	<b>115,5</b>

1) Her inngår 10 mill i engangsbeløp .

2) Regional forankring, veiledning og informasjon slås sammen med markedsstrategier, og overføres til LUF.

Tilskudd til forskning overføres til underpost 77.13 Tilskudd til forsøksringer og forskning. Bevilgningen på 8 mill. kr øremerkes forskning innen økologisk landbruk, og hvor økologisk kornproduksjon og frukt- og grønnsaksproduksjon skal gis prioritet.

Regional forankring, veiledning og informasjon slås sammen med markedsstrategier, og flyttes til LUF som Utviklingstiltak innen økologisk landbruk.

Satsen for omleggingstilskudd til alle vekster videreføres med 750 kr pr dekar. Husdyrtilskuddet beholdes uendret og fordeler seg med følgende satser:

*Tabell 7.6.2 Foreløpige tilskuddssatser for økologisk husdyrhold*

Dyreslag	Sats, kr pr dyr	
	Sone 1-4	Sone 5-7
Melkeku, ammeku	630	880
Andre storfe	190	280
Melkegeit, ammegeit og vinterfora sau	70	90

For øvrige arealtilskudd er det avtalt følgende satser:

*Tabell 7.6.3 Foreløpige tilskuddssatser til økologisk planteproduksjon*

	Sats, kr/dekar
Korn og andre åpenåkervekster	250
Grønngjødsling	550 <sup>1)</sup>
Andre arealer som blir dyrket økologisk	55

1) avgrenset til å gjelde maks 1/3 av omlagt åpenåkerareal

Grønngjødslingstilskuddet gjøres gjeldende for arealer til planteproduksjon utenom grovfôrarealer, uavhengig av husdyrhold.

Bevilgningen til tilskudd til organisasjoner reduseres fra 3,5 mill kr til 3,0 mill kr. Bevilgningen fordeles med 2,8 mill kr til OIKOS - økologisk landslag og 0,2 mill kr til Biologisk-dynamisk forening.

Det vises til kap 5.1 om øvrige utmålingsregler for tilskuddsordningen.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

## **7.7 Tilskudd til fruktlager**

Bevilgningen til ordningen med tilskudd til fruktlager videreføres med 8,1 mill kr. Ordningen videreføres, men dagens faste driftstilskuddet pr. fruktlager gjøres om til et tilskudd pr. kg mottatt frukt.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

## 7.8 Kvoteordningen for melk

Bevilgningen til kjøp av melkekvoter for avtaleåret reduseres til 0 kr. Oppkjøp av melkekvoter i 2002 dekkes med engangsmidler.

## 8. VELFERDSORDNINGER

### 8.1 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Satser og maksimalbeløpet videreføres for 2003. Maksimalbeløpet utgjør 50.000 kr. Satsene fremgår av tabellen nedenfor. Bevilgningen til tilskudd til avløsning ved ferie og fritid reduseres til kr til 1 169,8 mill kr for 2003. Dersom forbruket avviker fra dette, vil forskuddsutbetalingen i 2003 tilpasses tilsvarende. Foreløpige satser fastsettes i forbindelse med jordbruksoppgjøret. Landbruksdepartementet kan justere satsene innenfor bevilgningen.

Tabell 8.1.1 Tilskudd til avløsning for ferie og fritid, kr/dyr pr år

Dyreslag	Intervall	Sats kr/dyr
1 Melkeku	1-8	2.800
	over 8 dyr	1.900
2 Storfe	alle dyr	405
3 Melkegeiter	1-40	665
	over 40 dyr	445
4 Ammekyr		518
5 Sauer/ammegeiter		243
6 Avlsgriser		800
7 Slaktegriser		28
8 Verpehøner		7
9 Hester		931
10 Avlskaniner		200
11 Gjess/kalkuner		2,4
12 Ender/livkyllinger		0,6
13 Slaktekyllinger		0,3
14 Revetisper		222
15 Mink-/ildertisper		65

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 8.2 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.

Maksimalt refusjonsbeløp pr dag fastsettes for husdyrbrukere ut fra beregnet maksimalt refusjonsbeløp i ordningen med refusjon av avløserutgifter for ferie og fritid. For veksthusprodusenter blir tilskuddet fastsatt ut fra veksthusarealet. For honningprodusenter blir tilskuddet fastsatt ut fra antall bikuber. Tilskudd blir gitt for faktiske utgifter til avløsning, opp til maksimal dagsats for det enkelte bruk.

Satsene for ordningen videreføres, innenfor en bevilgning som økes med 12 mill kr til 206,8 mill kr i 2002.

Tabell 8.2.1 Kroner pr. dekar/bikube for fastsetting av maksimalt tilskudd

Vekst	Sats i kr pr. dekar
Korn	Kr 31
Potet	Kr 145
Frukt og bær	Kr 640
Grønnsaker og andre planteprodukter	Kr 360
Bikuber	Sats pr. bikube
Bikuber	Kr 100

Dagsatser for tilskudd til avløsning ved sykdom m.v. settes som følger:

Tabell 8.2.2 Dagsatser for tilskudd til sykdomsavløsning

Husdyrprodusenter:	Veksthusprodusenter:	Sats, kr
Maksimalt tilskudd i ferie- og fritidsordninga	Veksthusareal, m <sup>2</sup>	Maksimalt beløp
kr 5.000 – 12.000	285 - 714 m <sup>2</sup>	250
kr 12.001 – 18.000	715 - 1071 m <sup>2</sup>	375
kr 18.001 – 24.000	1072 - 1429 m <sup>2</sup>	500
kr 24.001 – 30.000	1430 - 1786 m <sup>2</sup>	625
kr > 30.000	> 1786 m <sup>2</sup>	750

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 8.3 Medlemsavgift til folketrygden

Bevilgningen til dekning av sykepengeordningen opprettholdes med 130,8 mill kr i 2002.

### 8.4 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Den kollektive innbetalingen over jordbruksavtalen til sykepengeordningen, dekker tilleggspremien for økning av sykepengene fra 65 til 100 % av inntektsgrunlaget for sykdom utover 16 dager. Midlene overføres Folketrygden. Bevilgningen opprettholdes med 88,0 mill kr i 2002.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### 8.5 Andre velferdstiltak

Det er avtalt følgende bevilgning for Andre velferdstiltak:

Tabell 8.5.1 Andre velferdstiltak, mill kr

Ordning	2002	2003
Tilskudd til landbruksvikarordningen	20,5	18,0
Administrasjonstilskudd til avløserlag	20,0	17,0
Tilskudd til Landbrukshelsen	13,5	15,5
<b>Sum</b>	<b>54,0</b>	<b>50,5</b>



Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

### **8.6 Tidligpensjonsordningen for jordbrukere**

Satsene heves til 90 000 kr for enbrukerpensjon og 144 000 for tobrukerpensjon fra 01.01.2003. Bevilgningen økes til 107,935 mill kr for 2003.

Forskriftene fastsettes av Landbruksdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

## **9. ØVRIGE SAKER**

### **9.1 Tiltak vedrørende radioaktivitet i kjøtt m.v.**

Bevilgningen flyttes til ”Skadefondet for landbruksproduksjon”. Departementet kommer tilbake til de budsjettmessige endringene som følge av dette i statsbudsjettet for 2003.

Bevilgningen videreføres med 10 mill kr i 2002.

Oslo 26. juni 2002

\_\_\_\_\_  
Victor D. Norman

\_\_\_\_\_  
Kirsten Indgjerd Værdal

**VEDLEGG 1: BUDSJETTOVERSIKT JORDBRUKSOPPGJØRET 2002**

<b>Kapittel 1150:</b>		<b>Budsjett 2002 mill. kr *)</b>	<b>Endring i avtalen mill. kr</b>	<b>Utslag avtalen i 2002</b>	<b>Omdisp. overført beløp</b>	<b>Justert budsjett 2002</b>
<b>Post</b>	<b>Benevning</b>					
50.11	Tilskudd til LUF	736,000	-128,000	0,000	20,000	756,000
50.12	Tilskudd til fond for katastrofeordning	12,900	-2,900	0,000		12,900
50.13	Tilskudd til tiltaksfondet for småfe og fjørfe med mer	36,060	-2,000	0,000		36,060
<b>50</b>	<b>Fondsavsetninger</b>	<b>784,960</b>	<b>-132,900</b>	<b>0,000</b>	<b>20,000</b>	<b>804,960</b>
70.11	Avsetningstiltak	48,400	0,000	0,000	-40,400	8,000
70.12	Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	148,100	25,000	12,500		160,600
70.13	Eksportrestitusjon	26,000	-1,000	-0,500		25,500
<b>70</b>	<b>Markedsregulering, kan overføres</b>	<b>222,500</b>	<b>24,000</b>	<b>12,000</b>	<b>-40,400</b>	<b>194,100</b>
73. 11	Tilskudd til norsk ull	167,840	0,000	0,000		167,840
73.13	Pristilskudd melk	507,186	0,000	0,000		507,186
73.15	Pristilskudd kjøtt	820,212	-33,800	-16,900		803,312
73.16	Distriktstilskudd egg	4,960	0,000	0,000		4,960
73.17	Distrikts- og kvalitetstilskudd grønt	54,770	0,000	0,000		54,770
73.18	Frakttilskudd	229,700	6,800	3,400		233,100
73.19	Prisnedskrivning korn	434,400	0,000	0,000		434,400
73.20	Tilskudd matkorn	166,000	0,000	0,000		166,000
<b>73 *)</b>	<b>Pristilskudd (overslagsbevilgning)</b>	<b>2 385,068</b>	<b>-27,000</b>	<b>-13,500</b>	<b>0,000</b>	<b>2 371,568</b>
74.11	Driftstilskudd, melk og ammekuprod.	1 229,600	13,900	0,000		1 229,600
74.14	Produksjonstilskudd, husdyr	2 243,757	27,518	0,000		2 243,757
74.17	Areal- og kulturlandskapstilskudd	3 030,000	-38,041	0,000	-123,000	2 907,000
74.18	Andre arealbaserte tilskuddsordninger	190,551	15,000	0,000		190,551
74.19	Tilskudd til tiltak mot radioaktivitet	10,000	0,000	0,000		10,000
<b>74</b>	<b>Direkte tilskudd, kan overføres</b>	<b>6 703,908</b>	<b>18,377</b>	<b>0,000</b>	<b>-123,000</b>	<b>6 580,908</b>
77.11	Tilskudd til inseminering m.m.	69,800	-1,500	0,000		69,800
77.12	Lagringstilskudd på engfrø m.m.	7,000	0,000	0,000		7,000
77.13	Tilskudd til forsøksringer og forskning	59,700	-5,000	0,000		59,700
77.14	Tilskudd til pelsdyr	36,200	-3,000	0,000		36,200
77.15	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tilt.	57,700	-3,000	0,000		57,700
77.16	Tilskudd til økologisk jordbruk	100,500	15,000	0,000	-5,000	95,500
77.17	Tilskudd til fruktlager	8,100	0,000	0,000		8,100
77.18	Oppkjøp av melkekvoter	0,000	0,000	0,000	126,000	126,000
<b>77</b>	<b>Utviklingstiltak, kan overføres</b>	<b>339,000</b>	<b>2,500</b>	<b>0,000</b>	<b>121,000</b>	<b>460,000</b>
78.11	Refusjon av avløserutgifter for ferie/fritid	1 194,819	-25,000	0,000	22,400	1 217,219
78.12	Refusjon av avløserutgifter for sykdom	206,800	0,000	0,000		206,800
78.13	Medlemsavgift til folketrygden	130,800	0,000	0,000		130,800
78.14	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	88,000	0,000	0,000		88,000
78.15	Øvrige velferdstiltak	51,500	-1,000	0,000		51,500
78.16	Tidligpensjonsordning	101,935	6,000	0,000		101,935
<b>78</b>	<b>Velferdsordninger, kan overføres</b>	<b>1 773,854</b>	<b>-20,000</b>	<b>0,000</b>	<b>22,400</b>	<b>1 796,254</b>
<b>SUM KAP. 1150 *)</b>		<b>12 209,289</b>	<b>-135,023</b>	<b>-1,500</b>	<b>0,000</b>	<b>12 207,789</b>
<b>SUM KAP. 4150</b>		<b>161,000</b>	<b>0,000</b>	<b>0,000</b>		<b>161,000</b>

\*) Kuttet på 300 mill kr for 2002 er innarbeidet på enkeltposter.

## VEDLEGG 2: TILLEGGSBESTEMMELSER VEDRØRENDE UTMÅLING AV TILSKUDD OVER KAP. 1150

For å få et mer oversiktlig avtaledokument, har man tatt deler av utmålingsreglene for enkelte tilskuddsordninger i vedlegg.

### 2.1 Distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge

#### Tilskuddsberettigede produkter

#### 1. *Frukt*

Epler, pærer, plommer, kirsebær og moreller til konsum- og konservermarkedet.

#### 2. *Bær*

Jordbær, bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og hageblåbær til konsum- og konservermarkedet.

#### 3. *Veksthusgrønnsaker*

Tomat, slangeagurk og salat til konsummarkedet. Salat dyrket på friland er inkludert.

#### 4. *Poteter*

Matpotet; rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frembys til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.

#### Tilskuddsberettigede områder:

Soner for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er soner fastsatt i utmålingsreglene knyttet til produksjonstilskudd, areal.

Soner for distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge er poteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark.

#### Grunnlag for tilskudd

Grunnlaget for distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge er produkter som er levert i perioden 1. januar - 31. desember.

Produsenter som samlet leverer under følgende minstekvantum er ikke tilskuddsberettiget:

Tabell 2.1.1 Minstekvantum for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

<b>Produkt</b>	<b>Minstekvantum</b>
Frukt	2.000 kg
Bær	1.000 kg
Samlet for tomat og agurk	2.000 kg
Salat	5.000 kg

Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge blir gitt med en sats på 1,00 kr/kg matpotet.

Distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker differensieres mellom grupper av produkter og soner og er satt lik null over maksimal kvantum for den enkelte produktgruppe. Tilskuddet avgrenses i tillegg av et maksimalt beløp pr. foretak. Maksimalbeløpet er differensiert mellom soner, og gjelder alle produksjoner sett under ett. Ved ulike satser innenfor

en produktgruppe med felles maksimalkvantumsavgrensning, prioriteres ved tilskuddsberegningen produkter med høyeste sats først.

### Innsending og behandling av søknader

Søknad om distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge er samordnet med søknad om produksjonstilskudd. Søknaden må sendes inn innen 20. januar. Tilskuddet blir utbetalt én gang i året.

## **2.2 Tilskudd husdyr**

### Tilskuddsberettigede husdyrslag:

- a) *Kyr:* Bare kyr som er i melkeproduksjon for salg, skal regnes som melkekyr. Melkekyr på en landbrukseiendom uten melkevot eller fritak fra overproduksjonsavgift etter retningslinjer om fritak fra overproduksjonsavgift regnes som ammekyr. Ammekyr må ha kalvet.
- b) *Geiter:* Som melkegeiter regner en geiter som gir melk for salg. Melkegeiter på en landbrukseiendom uten melkevot, uten produksjonsrettighet til lokal foredling av geitmelk og uten fritak fra overproduksjonsavgift etter retningslinjer om fritak fra overproduksjonsavgift regnes som ammegeiter. Geiter for kjøtt- eller ullproduksjon skal regnes som ammegeiter. Ammegeiter må ha kjeet. Som andre geiter regner en bukker og ungdyr over 6 måneder.
- c) *Griser:* Griser skilles i to grupper:
  - Avlsgriser: Som avlsgriser regner en purker som har født minst ett kull, og råner som er satt inn i avlen. Unggriser over 50 kg skal regnes som ungpurker/ungråner bare dersom de er bestemt for avl.
  - Slaktegriser: Som tilskuddsberettiget gris til slakt regnes kun gris som slaktes i løpet av kalenderåret. Gris solgt til slakt samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg. Villsvin og villsvinkryssninger er berettiget samme tilskuddssats som gris for øvrig.
- d) *Fjørfe:* Verpehøner skal være minst 20 uker gamle. Livkyllinger for salg skal ikke regnes som verpehøner, selv om de er eldre enn 20 uker ved salget.
- e) *Hester:* Som avlshester skal regnes kårede avlshingster og avlshopper som er ført til hingst. Som andre hester skal regnes bare voksne hester som eies av brukeren, eller som etter skriftlig avtale holdes i pensjon (oppstalling) i vinterhalvåret mot godtgjørelse. Det er en forutsetning at det er stallplass for hestene og at brukeren har ansvaret for stedet.
- f) *Kaniner:* Som kaniner skal regnes hunner for kjøtt- eller ullproduksjon. De skal ha født minst ett kull.
- g) *Sauer:*
  - vinterfôra sauer og lam. Dyra må være på landbrukseiendommen og kan ikke selges eller slaktes før 1. mars. Gruppen omfatter både lam fra egen besetning og lam som kjøpes om høsten og fôres fram til slakteferdige dyr etter 1. mars. Fylkesmannen kan gjøre unntak fra disse bestemmelsene i særlige tilfeller.

### Tilskuddsberettigede områder:

Nord-Norge omfatter fylkene Nordland, Troms og Finnmark. Sør-Norge omfatter resten av landet.

### Grunnlag for tilskuddet

Grunnlaget for tilskuddet er dyretall for de enkelte husdyrproduksjoner. Satsene pr. dyr differensieres etter dyreslag og antall dyr av det enkelte dyreslag. For dyreslag hvor det utbetales tilskudd to ganger pr. år, skal det fastsettes satser pr. halvår.

Tilskuddet avgrenses til et maksimalbeløp. Etter søknad pr. 31.07. kan maksimalt 50 % av beløpet utbetales.

Produsenter som kan dokumentere at de deltar i "Prosjekt friskere geiter" og hvor mange melkegeiter dette gjelder, kan tildeles husdyrtilskudd for disse dyra, selv om de ikke er i anlegget på registreringstidspunkt.

Antall høner ved forrige telletidspunkt kan føres opp ved opphold mellom to innsett på telletidspunktet, dersom det foreligger kontrakt på kjøp av nye høner.

Dersom foretaket har slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner, utmåles tilskuddet på grunnlag av dyretallet ved siste registreringstidspunkt før nedslakting. Tilskuddet kan utmåles på denne måten i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen.

#### Innsending og behandling av søknader

Søknad om tilskudd til husdyr skal sendes inn to ganger i året, 20. januar og 20. august.

Tilskuddet blir utbetalt to ganger i året, med følgende unntak:

- Tilskudd for hester, ammegeiter og sauer blir utbetalt én gang i året på grunnlag av søknad 20. januar.
- Tilskudd for slaktegriser blir utbetalt én gang i året på grunnlag av søknad 20. januar.

Ved søknadsomgangen med registreringstidspunkt 01.01 oppgis gris og fjørfe som er blitt slaktet i løpet av året.

### **2.3 Tilskudd til dyr på utmarksbeite**

Tilskuddet omfatter melkekyr, ammekyr, ungdyr av storfe, hester, sauer, lam, geiter og kje. Tilskuddet blir gitt etter satser pr. dyr.

Dersom foretaket har slaktet sine husdyr som følge av veterinære restriksjoner, utmåles tilskuddet på grunnlag av dyretallet ved siste registreringstidspunkt før nedslakting. Tilskuddet kan utmåles på denne måten i en eventuell pålagt oppholdsperiode, samt i en nødvendig oppbygningsperiode der foretaket igjen starter med hold av samme husdyrslag og der besetningen bygges opp mot et omfang som står i et rimelig forhold til antall husdyr som foretaket disponerte før nedslaktingen.

Foreløpige satser fastsettes i forbindelse med jordbruksoppjøret. Landbruksdepartementet kan justere disse satsene innenfor bevilgningen.

### **2.4 Areal- og kulturlandskapstilskudd**

#### Vekstgrupper

Areal- og kulturlandskapstilskuddet omfatter følgende vekstgrupper med tilhørende vekster:

Tabell 2.4.1 Definisjon av vekstgrupper med tilhørende vekster

<b>Vekstgruppe</b>	<b>Vekst</b>
Grovfôr	Fulldyrka eng, overflatedyrka engareal til slått og beite, innmarksbeite, nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og øvrige grønnfôr- og silovekster
Korn	Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljevekster, ertter og bønner til konservering, engfrø og annet frø til modning, korn til krossing
Poteter	Poteter
Grønnsaker	Matkålrot og grønnsaker på friland (inkl. urter og karve)
Frukt og bær	Epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær, jordbær, andre bær, planteskoler og blomsterdyrking på friland

Tilskuddsberettigede områder

Tabell 2.4.2 Områder for tildeling av AK-tilskudd

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus m/Oslo Hedmark Buskerud  Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker  Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark  Oppland  Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag  Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland  Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark   Hele fylket utenom kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg og Strand, Bjerkreim, Gjesdal    Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen

Definisjon av jordbruksareal

- *fulldyrket jord* er areal som er dyrket til vanlig pløyedybde og som kan fornyes ved pløying.
- *overflatedyrket jord* er areal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten slik at maskinell høsting er mulig.
- *innmarksbeite* er areal som blir benyttet som beite, og som ikke kan høstes maskinelt.

Arealet skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, med mindre området har naturlige avgrensninger som elver, fjell og lignende. Innmarksbeite er avgrenset areal fratrukket restarealer av skog, sumper, dammer og fjell som pr. enhet er større enn 0,5 daa. Minst 50 % av innmarksbeitet må være dekket av nyttbare grasarter. Alt nytt areal skal godkjennes av kommunen i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmannen kan fastsette ytterligere krav der dette er formålstjenlig.

#### Nærmere bestemmelser vedrørende arealgrunnlag

- Vekster på areal som i sum er mindre enn ett dekar er ikke berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd.
- Dersom grovfôr blir produsert for salg, er det krav at grovfôret er gjort lagringsdyktig og blir tatt ut fra selgers lager, dvs. at det selges som høy eller ensilert gras, leveres fra rotvekstlager, eller blir brikettert. Med salg forstås avhendelse av en spesifisert mengde høy eller surfôr til en regningsvarende pris. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal.
- Utleie av areal som beite til sports-/hobbyhester i pensjon om sommeren kan likevel tas med i arealgrunnlaget til utleieren. Det er et vilkår at hestene er minst to år gamle, og at det ikke utbetales tilskudd til husdyr for disse hestene. Avtale om beiting med sportshester skal foreligge skriftlig og vedlegges søknaden.
- Grovfôrealet må være høstet minst én gang i løpet av vekstsesongen, enten ved slått eller beiting.

#### Innsending og behandling av søknad

Søknad om areal- og kulturlandskapstilskudd skal sendes innen 20. august. Tilskuddet blir utbetalt én gang i året.

## **2.5 Tilskudd til økologisk landbruk**

### Omleggingstilskudd / Tilskudd til areal og husdyr

Med økologisk landbruksproduksjon menes landbruksproduksjon som tilfredsstillende produksjonskravene i forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer av 5. mai 1998.

Brakkareal og arealer med grønngjødsling som er en del av et vekstskifte, anses som areal i drift i forhold til økologisk tilskudd.

Som hovedregel er beregningsgrunnlaget for tilskudd til økologisk landbruk det samme som for areal- og kulturlandskapstilskudd og tilskudd til husdyr, forutsatt at produksjonen tilfredsstillende kravene i forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer av 5. mai 1998. Det er to unntak fra hovedregelen:

- a. Areal som brakkes er berettiget omleggings- eller arealtilskudd til økologisk landbruk.
- b. Bestemmelsene om svak drift ved avgrensning av beregningsgrunnlaget for AK-tilskudd anvendes ikke ved fastsetting av areal som er berettiget omleggingstilskudd til økologisk landbruk.

Ved årets jordbruksoppgjør er det bestemt at forvaltningen av omleggingstilskudd og tilskudd til areal og husdyr skal samordnes med forvaltning av andre produksjonstilskudd. Søknadsfristen for alle arealbaserte tilskudd blir 20. august. For tilskudd til økologisk husdyrproduksjon blir det felles søknadsfrister, 20. januar og 20. august, med tilskudd til husdyr for de samme dyreslagene.